

ved den grundige Fremstilling af vor Skatte-
 lovgivnings Udvikling i fremfarne Tider, som
 min meget ærede Sidemand (Orsted) har med-
 deelt; thi jeg formaaer ikke at skjønne rettere,
 end at, naar man kaster et Blik over hele
 denne Lovgivning, saa bliver Resultatet, at
 vore souveraine Konger have i Kraft af deres
 Magtfuldkommenhed tildeelt visse Giendomme
 visse Begunstigelser, men uden at binde
 deres egen Magtshylde som Lovgivere med Hen-
 syn til Fremtiden. Alene paa denne Maade
 kunne vi forklare os, hvorledes det er muligt,
 at en Frihed for alle Statter og Contributio-
 ner, alene med Undtagelse af en vis extraor-
 dinair Afgift, kunde i 1802 saa væsentligt for-
 andre Skikkelse, at den ikke kom til at omfatte
 alle de nye Statter, ikke hele den vorende
 Masse af nye Statter, der begyndte med An-
 ordningen af 1ste Octbr. 1802; — alene der-
 ved kunne vi forklare os, hvorledes Skattelet-
 telsen kunde forandre Skikkelse, som skeet er
 fra 1802 til 1818, og være undergivet en
 saadan Synken i Værdi, som den ærede Ta-
 ler, jeg nys nævnte, selv har gjort opmærksom
 paa. Det er aabenbart et Phenomen, der
 gaaer igjennem hele denne Lovgivning, at der
 er øvet en Raadighed fra Lovgiverens Side
 over det Beneficium, hvorom her er Tale, en
 Raadighed af den Bessaffenhed, at det har væ-
 ret undergivet en stadig Synken i Betydning
 og i Værdi. Det vil vel heller ikke kunne
 negtes, at Forholdene her i Landet kunde have
 udviklet sig paa en saadan Maade, at hele
 Spørgsmaalet om Afløsning ikke engang vilde
 være opstaaet. Jeg vil forudsætte, at saa lyk-
 kelige Tider vare opgaaede over Landet, at
 man istedetfor stadigt at forøge Skatterne,
 havde kunnet nedfætte dem, — jeg vil saaledes
 forudsætte, at det havde været muligt at
 nedfætte Skattebyrden paa det uprivilegerede
 Hartkorn saaledes, at det kom til at bære
 samme Byrde som det privilegerede Hartkorn,
 og jeg vilde da tvivle, om det sidste kunde have
 klaget over nogen Forurettelse, eller at der
 kunde være Spørgsmaal om en Afløsning (Nei!).
 Var det skeet, og havde de senere Tider ført
 til Indførelse af nye Statter, saa vil jeg
 henstille til det høie Thing, hvad Consequens
 det kunde have ført med sig efter den Anskuelse

om nye Skattepaalæg, som er gjort gjældende
 i Frd. af 1ste Octbr. 1802 saavel som senere.
 Er det nu altsaa sandt, hvad Udvalget har
 betegnet, at, det, hvorom der i denne Sag
 handles, det er et Skjøn fra Lovgivningspoli-
 tikens Side, saa bør man vist heller ikke over-
 see de mangfoldige og forskellige Anskuelser,
 der netop om denne Gjenstand, have vundet
 Fodfæste i Folket i Almindelighed og i Forbin-
 delse dermed hos Folkerepresentationen, — An-
 skuelser, der staae saa vidt fra hinanden, at de
 bevæge sig imellem de to Overtønder: fuld-
 stændigt Bederlag og slet intet Bederlag. Un-
 der en saadan Strid mellem Anskuelserne om,
 hvad der er retfærdigt og billigt med Hensyn
 til en ny Lovgivning, er der jo aabenbar to
 Veie, man kunde gaae. Enten kunde Enhver
 holde strengt paa sin Mening og lade Stem-
 metallets Magt hugge Knuden over, give den
 ene Mening Sejer og tue alle de andre, eller
 ogsaa kan man under en saadan Strid mellem
 Anskuelserne gaae den mæglende, den forsonende
 vei. Det er den sidste, Folkethinget har fulgt,
 og, skøndt ogsaa Meningerne kunne være for-
 skjellige om Maaden, hvorpaa man bør handle,
 idet man gaaer denne vei, er det dog Udval-
 gets eenstemmige Overbeviisning, at den er at
 foretrække for den første. Men, gaaer man
 denne sidste vei, er det dog aabenbart,
 at det har Indskydelse ikke blot paa Spørgs-
 maalet, om en Afløsning bør finde Sted imod
 Bederlag, men ogsaa paa Spørgsmaalet om
 Størrelsen af det Bederlag, der bør finde Sted;
 thi netop derom dreie sig de modstridende Me-
 ninger, og, skal man nu mægle, skal man nu
 stræbe efter en Forsoning mellem disse, saa
 maa man ligeledes lempe sig, og det er det,
 som vi have troet, at man bør gjøre, ligesom
 det af Forhandlingerne i det andet Thing
 skjønnes, at denne Anskuelse ogsaa der har
 gjort sig gjældende.

Jeg troer, at der ikke er nogen egentlig
 principiel Strid imellem Udvalgets yttrede An-
 skuelse og den høitærede Landstingsmands,
 der har talt imod Udvalget; thi ogsaa hans
 Foredrag gaaer, idet det holder paa Regjerings-
 udkastet, ingenlunde ud paa at gennemføre en
 fuldstændig Erstatning, men tverimod ogsaa ud
 paa et Skjøn, som han fra sit Standpunkt